

Forslag

til

Lov om ændring af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte

(Forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen)

§ 1

I lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

”Lov om indendørs hold af gylte, goldsøer og drægtige søer”.

2. Som *fodnote* til lovens titel indsættes:

”1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave), EU-tidende 2009, nr. L 47, side 5.”

3. I §§ 1,3 og 4 ændres "drægtige søer og gylte" til: "gylte, goldsøer og drægtige søer".

4. I § 2 indsættes som *stk. 3 og 4*:

”*Stk. 3.* Ved goldso forstås en so fra fravæanning og indtil løbning.

Stk. 4. Ved drægtig so forstås en so fra løbning og indtil faring.”

5. I § 3 ændres ”De Europæiske Fællesskabers” til: ”Den Europæiske Unions”.

6. I § 5 indsættes som nyt *stk. 1*:

”*Stk. 1.* Søer skal i perioden fra fravæanning og indtil 4 uger efter løbning samt gylte i perioden fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil 4 uger efter løbning, være løsgående i enten individuelle stier eller i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Hvis dyrene er opstaldet i grupper, kan enkelte dyr, som er aggressive, er blevet angrebet af andre svin eller er syge eller skadede, dog opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller aflastningsstier. Hvis goldsøer er opstaldet i grupper kan goldsøer i højst tre dage i den egentlige brunstperiode opstaldes i enkeltdyrsboks, jf. § 7, såfremt det vurderes, at dyret på grund af sin adfærd kan skade sig selv eller andre dyr.”

§ 5, stk. 1 bliver herefter § 5, stk. 2.

7. I § 6, stk. 1, indsættes efter "Når søer holdes i løsdriftssystemer": ", jf. § 5, stk. 1 og stk. 2".

8. I § 6, stk. 2, indsættes efter "Når gylte holdes i løsdriftssystemer": ", jf. § 5, stk. 1 og stk. 2".

9. § 6 stk. 3, ophæves og i stedet indsættes:

"Stk. 3. Når søer og gylte holdes i individuelle stier, jf. § 5, stk. 1, 1. pkt. skal kravene til stiareal i § 7 a være opfyldt.

Stk. 4. I løsdriftssystemer må den enkelte sti ikke på noget sted være smallere end 3 m. Dog kan gylte, der inden løbning holdes i grupper på færre end seks dyr, holdes i løsdriftssystemer med stier, der ikke på noget sted er smallere end 2,4 m."

10. I § 7 ændres "Hvor drægtige søer og gylte holdes i enkeltdyrsbokse i de første fire uger efter løbning" til "Hvor goldsøer holdes i enkeltdyrsbokse, jf. § 5, stk. 1, 3. pkt.,".

11. I § 7 a, stk. 1, 1. pkt., ændres "drægtige søer og gylte" til: "gylte, goldsøer og drægtige søer" og "§ 5, 2. pkt." ændres til "§ 5, stk. 1, 2. pkt. og § 5, stk. 2, 2. pkt.".

12. I § 8 ændres "drægtige søer og gylte" til: "gylte, goldsøer og drægtige søer".

13. I § 9 ændres "Drægtige søer og gylte" til: "Gylte, goldsøer og drægtige søer".

14. I § 9a ændres "Drægtige søer og gylte" til: "Goldsøer, drægtige søer og drægtige gylte".

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2015.

Stk. 2. § 1, nr. 2 og 5, træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 3. De krav, der følger af § 5, stk. 1 og § 8 i lov om hold af drægtige søer og gylte, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6 og nr. 12, skal senest den 1. januar 2035 være opfyldt for:

1) bygninger, der inden den 1. januar 2015 er taget i brug til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, medmindre bygningerne undergår en større ombygning, jf. dog nr. 2 og nr. 3,

2) bygninger, der inden den 1. januar 2015 er taget i brug til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, og som undergår ændringer, herunder tilbygninger, der sker på baggrund af enten en miljøgodkendelse, der er meddelt før den 1. januar 2015, eller en miljøgodkendelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015, eller

3) nyopførte eller genopførte bygninger til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, der opføres på baggrund af enten en miljøgodkendelse, der er meddelt før den 1. januar 2015, eller en miljøgodkendelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 7 og 10 i lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 8. marts 2013 finder anvendelse på de i stk. 3, nr. 1-3 nævnte bygninger i perioden indtil den 1. januar 2035.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrunden for lovforslaget
3. Lovforslagets indhold
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.1.1. Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte
 - 3.1.2. Bekendtgørelse om beskyttelse af svin
 - 3.2. Lovforslagets indhold
 - 3.2.1. Arbejdsgruppen om hold af svins overvejelser og anbefalinger
 - 3.2.2. Løsgående søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen
 - 3.2.3. Ikrafttrædelsestidspunkt og overgangsbestemmelser
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Høring
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at sikre en bedre velfærd for søer og gylte, der holdes indendørs til landbrugsmæssigt formål. Lovforslaget omfatter søer i perioden fra fravæning og indtil fire uger efter løbning og gylte i perioden fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil fire uger efter løbning.

Det foreslås, at søer i perioden fra pattegrisenes fravæning og indtil 4 uger efter løbning og for gyltes vedkommende i perioden fra indsættelse i stald eller staldafsnit og indtil fire uger efter løbning – alene må holdes i systemer hvor de er løsgående. De nævnte perioder svarer under sædvanlige driftsformer til den tid, hvor søer og gylte opholder sig i løbe- og kontrolafdelingen.

Lovforslaget indebærer således et forbud mod fiksering af søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen.

Der er allerede lovkrav om, at søer og gylte skal være løsgående i løsdriftssystemer fra senest 4 uger efter løbning indtil 7 dage før forventet faring (løsdrift i drægtighedsstalden). Dette krav gælder fra 1. januar 2013 for alle bedrifter i Danmark. Det foreslåede krav om, at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen vil medføre, at søer og gylte i Danmark kommer til at gå løse i en væsentlig større del af deres produktive liv. Uden krav om, at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen er søer løsgående i drægtighedsstalden svarende til ca. 55 % af deres produktive liv. Med kravet om, at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen, bliver de løsgående i ca. 80 % af tiden.

Forslaget indebærer, at søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen enten kan være opstaldet i individuelle stier eller i løsdrift i større eller mindre grupper. I den forbindelse foreslås det, at allerede gældende arealkrav til opstaldning i individuelle stier eller løsdriftssystemer fastholdes og således også skal gælde for søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen. Bestemmelsen om, at ved opstaldning i grupper kan enkelte dyr, som er aggressive, er blevet angrebet af andre svin eller er syge eller skadede, opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller aflastningsstier, fastholdes også. Endvidere vil det være muligt ved opstaldning af gyltsøer i grupper, at opstalde disse i enkeltbokse i højst tre dage i den egentlige brunstperiode. Der foreslås endvidere visse mindre ændringer af loven som følge af, at loven med indførelse af krav om at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen også vil komme til at omfatte søer og gylte, som ikke er drægtige.

Det foreslås, at lovændringen træder i kraft den 1. januar 2015 for nybyggeri, genopførte bygninger og større ombygninger og med en overgangsordning frem til 1. januar 2035 for eksisterende byggeri.

2. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget fremsættes på baggrund af anbefaling fra Arbejdsgruppen om hold af svin i arbejdsgruppens rapport ”Arbejdsgrupperapport om hold af svin, december 2010”. I rapporten anbefaler arbejdsgruppen, at der indføres et forbud mod fiksering af søer og gylte i løbeafdelingen.

Arbejdsgruppen blev første gang nedsat i 1998 og siden nedsat igen i 2003 og 2007.

Arbejdsgruppens arbejde og anbefalinger har således også tidligere dannet grundlag for lovgivning om hold af svin, herunder lov nr. 404 af 26. juni 1998 om indendørs hold af drægtige søer og gylte.

Ved nedsættelsen i januar 2007 omfattede arbejdsgruppens kommissorium blandt andet, jf. rapporten, at arbejdsgruppen skulle foretage en undersøgelse og en vurdering af forholdene for svin i produktionen og komme med eventuelle forslag til ændringer af lovgivningen med henblik på at forbedre de dyrevelfærdsmæssige forhold for svin. Arbejdsgruppens undersøgelse og vurdering skulle tage udgangspunkt i den tilgængelige videnskabelige forskning på området, herunder de forskningsresultater, som måtte foreligge fra Aarhus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (nu Institut for Husdyrvidenskab).

Arbejdsgruppens arbejde skulle i første omgang blandt andet omfatte søers pladsbehov og brug af farebokse til farende og diegivende søer. Arbejdsgruppen undersøgte og vurderede derefter søers pladsbehov både i løbe- og kontrolafdelingen og i farestalden.

Der var i arbejdsgruppen enighed om, at det på sigt bør være forbudt at fikserer søer og gylte, men arbejdsgruppen fandt ikke, at et sådant forbud skulle gennemføres i farestalden førend der forelå viden om, hvordan en økonomisk rentabel omlægning til løse søer i farestalden kunne gennemføres i praksis, ligesom arbejdsgruppen fandt, at der manglede viden om, hvordan et krav om løse søer i farestalden nærmere burde udformes.

Arbejdsgruppen anbefalede på den baggrund i sin ovennævnte rapport fra december 2010, at der gennemføres et forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen, dvs. at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen, samt på længere sigt et forbud mod fiksering i farestalden.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gældende ret

3.1.1. Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte

Den gældende lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 8. marts 2013, bygger på anbefalinger fra arbejdsgruppen om hold af svin. Med loven er også implementeret Rådets direktiv 91/630/EØF af 19. november 1991 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (svinedirektivet), der med senere ændringer er konsolideret ved Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008.

Der er i loven alene krav om, at søer og gylte skal være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper fra senest 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring (krav om løsdrift i drægtighedsstalden). Dette følger af § 5 i loven.

Det er således efter lovens regler tilladt at holde søer og gylte fikserede i enkeltdyrsbokse i perioden fra fravæning – for gyltes vedkommende fra indsættelse i stald eller staldafsnit – indtil 4 uger efter løbning.

I lovens § 6 er der fastsat konkrete arealkrav, som gælder, når søer og gylte holdes i løsdriftssystemer. Loven indeholder krav til det frit tilgængelige stiareal i sådanne løsdriftssystemer afhængig af, hvor mange søer og gylte, der går sammen, ligesom der er krav til stidimensioner og til udformning af gulve.

Loven indeholder i § 8 krav om overbrusningsanlæg eller anden tilsvarende anordning i løsdriftssystemer, således at dyrenes kropstemperatur kan reguleres.

Loven indeholder i § 9 og § 9 a krav om, at drægtige søer og gylte skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale samt adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedfølelse og opfylde deres behov for at tygge.

Det følger af § 7 i loven, at hvor drægtige søer og gylte holdes i enkeltdyrsbokse i de første fire uger efter løbning, skal der være mindst 90 cm fast gulv målt fra krybbens bagkant, og at boksene skal være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.

Kravet om løsdrift fra senest 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring indgik i den oprindelige affattelse af lov nr. 404 af 26. juni 1998 om hold af drægtige søer og gylte, der trådte i kraft den 1. januar 1999. For hold af drægtige søer og gylte i bygninger, der var taget i brug før lovens ikrafttræden, var der fastsat en 15-årig overgangsperiode, således at kravet først skulle være opfyldt for alle bedrifter den 1. januar 2014.

Ved lov nr. 295 af 30. april 2003 blev overgangsperioden imidlertid ændret, så kravet om løsdrift i drægtighedsstalden nu skal være opfyldt for alle bedrifter den 1. januar 2013. Ændringen skete på baggrund af et EU-retligt krav om løsdrift i perioden fra 4 uger efter løbning til en uge før det forventede faretidspunkt gældende for alle bedrifter fra den 1. januar 2013.

3.1.2. Bekendtgørelse om beskyttelse af svin

Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin (med senere ændringer) finder anvendelse på bedrifter med svin, der holdes indelukket med henblik på avl og opfodning.

Ved svin forstås i bekendtgørelsen et svin i enhver alder, uanset om det opdrættes til avl eller opfodning.

Af § 6 i bekendtgørelsen følger, at opbinding af svin er forbudt.

Efter bekendtgørelsens § 12 skal svinestalde være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær, og samtlige svin skal have adgang til et fysisk og temperaturmæssigt behageligt lejeareal, der er tilstrækkeligt drænet og rent, og som gør det muligt for alle dyrene at ligge ned samtidig. Endvidere skal svin som udgangspunkt kunne se andre svin.

Af § 10 fremgår, at hvis svin opstaldes flokvis, skal der træffes foranstaltninger til at forhindre slagsmål, der går ud over normal adfærd. Svin, der udviser vedvarende aggressivitet overfor andre dyr, eller som er ofre for denne aggressivitet, skal midlertidigt isoleres eller holdes på afstand af flokken. Stien hvor dyret opstaldes skal være udformet således, at hvert dyr let kan vende sig, hvis dette ikke er i modstrid med specifik veterinærrådgivning.

Af § 11 fremgår det, at svin, som holdes i flok, men som er syge eller skadede, kan opstaldes midlertidigt i sygestier, herunder i individuelle stier.

I bekendtgørelsens § 16 stilles der ydermere krav om, at gulvene hverken må være glatte eller ujævne, så der er risiko for, at svinene kommer til skade, og at de skal være udformet, konstrueret og vedligeholdt således, at svin, der står eller ligger på dem, ikke kommer til skade eller udsættes for lidelse. Gulvene skal være tilpasset svinenes størrelse og vægt og danne en hård, jævn og stabil overflade. Endelig skal udlagt strøelse være rent, tørt og uskadeligt for svinene.

Af § 20, stk. 2 i bekendtgørelsen fremgår, at for ikke-drægtige søer og gylte finder bestemmelserne om beskæftigelses- og rodemateriale i lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte tilsvarende anvendelse. § 20, stk. 2 henviser til bestemmelsen i § 9 i lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte.

Af § 21 i bekendtgørelsen fremgår, at efter fravæning og indtil løbning skal hver so have adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller andet foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedfølelse og opfylde soens behov for at tygge. Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i § 9 a i lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte.

Bekendtgørelsens kapitel 5 indeholder særlige bestemmelser vedrørende søer og gylte. Efter § 23 i bekendtgørelsen skal søer og gylte, der holdes i løsdriftssystemer, holdes i stabile grupper eller flokke, der skal blandes mindst muligt.

Endelig fremgår det af bekendtgørelsens § 29, at de krav til det frit tilgængelige stiareal, som følger af § 6, stk. 1 i lov om udendørs hold af drægtige søer og gylte, jf. ovenfor, også gælder for andre søer, der holdes i flok.

3.2. Lovforslagets indhold

3.2.1. Arbejdsgruppen om hold af svins overvejelser og anbefalinger

Arbejdsgruppen om hold af svin har i sin rapport fra december 2010, jf. ovenfor under punkt 2, anført, at fiksering af søer er forbundet med en række *velfærdsmæssige konsekvenser*, som må antages at være nogenlunde de samme, uanset på hvilket tidspunkt i den produktionsmæssige cyklus søerne fikseres.

Ved fiksering forstås den situation, hvor søerne er opstaldet i boks, som de ikke kan vende sig i. Søerne er derimod ikke fikseret i den forstand, at de ikke kan rejse eller lægge sig uden besvær eller at de er bundet i boksene.

Arbejdsgruppen har i sin rapport peget på forskningsresultater vedrørende fiksering af søer i farestalden, som bl.a. viser, at fiksering har en direkte negativ effekt på søers mulighed for at termoregulere, hvortil kommer, at fikserede søer ofte støder på inventaret, når de rejser og lægger sig, hvilket kan medføre hudskader. Fikseringen indebærer herudover bl.a. negativ påvirkning af søers muskelstyrke, negativ sundhedsmæssig effekt på søers klove og ben, fortykning af huden, reduceret hjerte-kar-sundhed, reduceret knoglestyrke og generel forhøjet sygelighed. Endvidere har arbejdsgruppen henvist til, at forskning viser, at forekomsten af stress hos fikserede søer i form af øget hjertefrekvens og forhøjet koncentration af stresshormon er højere end hos løsgående søer.

Arbejdsgruppen peger endvidere på, at søer i den såkaldte ”forbrunst”, som begynder 2-3 dage efter fravæning og efterfølges af den egentlige brunst, som varer 2 til 3 dage, er meget aktive, rastløse og motiverede for social kontakt sammenlignet med andre perioder af deres reproduktive liv. Gennem de 2-3 dage, som den egentlige brunst varer, brydes søernes døgnrytme endvidere af hyppige perioder på 1-1,5 timer, hvor søerne udfører stor social *aktivitet* (i form af snusen, flankepuf, bestigning af andre søer og spontan indtagning af ståpositur foran orneboksen). Disse perioder efterfølges af korte hvileperioder af ca. samme varighed. Denne aktivitet er en del af søernes naturlige brunstadfærd, og den er igangsat og reguleret af hormoner, der initierer ægløsning

og brunst. Fiksering af søer i brunstperioden hindrer, at den stærkt indre styrede motivation kan komme til udtryk, hvilket kan medføre stress og frustration.

Arbejdsgruppen har desuden påpeget, at gruppeopstaldning (modsat fiksering i enkeltdyrsbokse) af søer før brunsten, dvs. ved indsættelse i løbe- og kontrolafdeling, i praksis giver søerne bedre muligheder for at danne en rangorden med mindre voldsom aggression end for søer, som først gruppeopstaldes i drægtighedsafdelingen. Dette skal ses i sammenhæng med, at der fra 1. januar 2013 gælder et krav om løsdrift i drægtighedsstalden for alle bedrifter, jf. ovenfor under afsnit 3.1.1. Gruppeopstaldes søerne sammen før brunsten, kan dette desuden i sig selv medvirke til at dæmpe rangkampenes varighed og derved reducere forekomsten og graden af social stress, idet de hormonelle ændringer forbundet med brunst øger søernes motivation for tæt social kontakt og derved dæmper den sociale aggression, som normalt ses nogle dage efter gruppering.

Arbejdsgruppen har endelig henvist til, at der i dag foreligger god viden om egnede management- og opstaldningsforhold af søer holdt i grupper under brunst.

For så vidt angår de *økonomiske konsekvenser* af at indføre krav om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen samt i farestalden har Fødevarerøkonomisk Institut ved Københavns Universitet (nu Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet) udarbejdet en rapport med økonomiske analyser, der har dannet grundlag for arbejdsgruppen om hold af svins anbefalinger.

Der er i økonomirapporten foretaget en beregning af de driftsøkonomiske konsekvenser på bedriftsniveau af produktionssystemer med løsdrift i henholdsvis løbe- og kontrolafdelingen og farestalden. På bedriftsniveau er beregningen foretaget ud fra en modelbedrift med ca. 1.000 årssøer, svarende til ca. 1 promille af den samlede produktionskapacitet i Danmark. Endvidere er disse beregninger på driftsniveau opregnet til sektorniveau.

Beregningerne er foretaget ud fra en række forskellige scenarier for løsdriftssystemer i både løbe- og kontrolafdelingen og farestalden og på baggrund af økonomiske nøgletal for branchen over en længere årrække.

Uanset hvilket scenarium der anvendes viser beregningerne, at der er betydelige meromkostninger forbundet med at udvide kravene til løsdrift i forhold til den nuværende situation, hvor der kun er krav om løsdrift i drægtighedsstalden. Meromkostningerne ved at omlægge til løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen er dog betydeligt mindre end ved at indføre krav om løsdrift i farestalden. Meromkostningerne vedrører både bygningsinvesteringer som følge af øgede arealkrav, øget arbejdstidsforbrug til management af løsdrift samt en række øvrige driftsomkostninger.

På sektorniveau vil det, alt efter valg af model og overgangsbestemmelser, føre til et årligt gennemsnitligt tab for erhvervet på mellem 190 mio. kr. og 1.125 mio. kr. For konsekvenserne af den i lovforslaget foreslåede model for løsgående søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen henvises til afsnit 5 nedenfor vedrørende de administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Sektoranalysen viser at valget af overgangsperiode har stor betydning for størrelsen af det tab sektoren kan imødesee som følge af overgang til løsdrift i produktionssystemet.

Beregningerne viser endvidere, at de økonomiske forskelle mellem de forskellige produktionssystemer ikke er større end de forskelle i økonomiske resultater, som man i praksis

finder mellem de bedste og de dårligste smågriseproducenter, hvilket skyldes forskelle i kvaliteten af management. Et lovkrav om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen kan derfor være med til at øge forskellene mellem producenterne, hvilket kan forstærke strukturudviklingen i landbruget, herunder navnlig ved at smågriseproducenterne med de bedste resultater overtager produktionen fra dem, der har dårligere resultater.

Kravet om øget løsdrift i dansk svineproduktion vil medføre, at kravene til svineproduktion i Danmark vil overstige kravene i EU (svinedirektivet), hvor der fra 1. januar 2013 kun er krav om løsdrift fra senest 4 uger efter løbning indtil 7 dage før forventet faring (løsdrift i drægtighedsstalden). På sektorniveau er det på denne baggrund vurderingen, at merinvesteringerne som udgangspunkt ikke vil føre til større indtjening i sektoren. Det skyldes bl.a., at dansk svineproduktion arbejder i et åbent marked, hvor størstedelen af produktionen eksporteres, og chancen for at overvælde omkostningerne til forbedret dyrevelfærd på forbrugerne derfor er lille.

På baggrund af arbejdsgruppens overvejelser har der været enighed i arbejdsgruppen om, at det bør være forbudt at fikser søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen. Under henvisning til de analyseresultater, som er fremkommet i den økonomiske rapport fra Fødevarøkonomisk Institut ved Københavns Universitet (nu Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet), har arbejdsgruppen dog fundet, at et forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen først bør træde i kraft for nybyggeri om en årrække. I den forbindelse har arbejdsgruppen bemærket, at selv om man i Danmark har lang erfaring med løsgående søer i løbe- og kontrolafdelingen, vil det – navnlig af hensyn til de økonomiske konsekvenser af et forbud mod fiksering – være hensigtsmæssigt, hvis erhvervet indrømmes en frist, som kan sikre, at et forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen vil kunne gennemføres på en så ansvarlig måde som muligt.

Arbejdsgruppen har derfor anbefalet, at der i lovgivningen indføres et forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen, som skal træde i kraft den 1. januar 2021 for nybyggeri og større ombygninger. For eksisterende byggeri har arbejdsgruppen anbefalet, at der fastsættes passende overgangsordninger.

Med hensyn til krav om løsdrift i farestalden har arbejdsgruppen ikke fundet, at der på nuværende tidspunkt bør indføres krav i lovgivningen om løsdrift i farestalde, idet der efter arbejdsgruppens opfattelse fortsat mangler viden om, hvordan en økonomisk rentabel omlægning til løsdrift kan gennemføres i praksis. Arbejdsgruppen har af samme grund ikke fundet, at der på nuværende tidspunkt bør indføres krav om løsdrift i farestalden med en udskudt ikrafttræden.

Sammenfattende har arbejdsgruppen således anbefalet, at der indføres krav om at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen, som skal træde i kraft i 2021 for nybyggeri og større ombygninger og med en passende overgangsordning for eksisterende byggeri, samt at der ikke på nuværende tidspunkt indføres krav om løsdrift i farestalden, men i stedet over en 10-årig periode gennemføres en frivillig overgang til løsdrift med henblik på, at der herefter kan indføres et lovkrav herom.

3.2.2. Løsgående søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri er enig med arbejdsgruppen om hold af svin i, at der bør indføres et lovkrav om, at søer skal holdes løsgående i perioden fra fravæning og indtil 4 uger

efter løbning og tilsvarende for gylte i perioden fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil 4 uger efter løbning (forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen). Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan i den forbindelse tilslutte sig de synspunkter om dyrevelfærdsmæssige problemer forbundet med fiksering, som er fremført i arbejdsgrupperapporten. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri er således enig med arbejdsgruppen i, at fiksering af søer og gylte indebærer væsentlige velfærdsproblemer, og det er derfor også ministeriets opfattelse, at det bør være målsætningen, at søer og gylte på sigt skal være løsgående hele deres liv.

Gennemførelse af en sådan målsætning vil være et ambitiøst skridt i retning af bedre dyrevelfærd og vil dyrevelfærdsmæssigt placere Danmark i front blandt alle de større svineproducerende lande.

Det vil dog samtidig medføre store omkostninger for erhvervet og indebære en omfattende omlægning af den danske svineproduktion, hvis målsætningen skal gennemføres. Henset til den generelle økonomiske situation for dansk landbrug, og svinesektorens store betydning for beskæftigelsen, bør krav om løsdrift derfor indføres under hensyntagen til, at erhvervet som helhed fortsat kan opretholde en økonomisk bæredygtig produktion. Derfor har Ministeren for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderet, at der bør fastsættes en passende overgangsordning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har endvidere noteret sig, at danske svineproducenter allerede har lang erfaring med svineproduktion med løsgående søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen, idet systemer med løsgående søer og gylte bl.a. har været anvendt i en årrække til produktion af de såkaldte UK-grise (Englandsgrise) med henblik på eksport til det britiske marked. Som led i denne produktionsform opstaldes dyrene enten i individuelle stier eller i flok (grupper). Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i den forbindelse noteret sig, at produktion med løsgående søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen allerede udgør ca. 10 pct. af den danske svineproduktion.

Endvidere har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri noteret sig, at det beregnede driftstab for den gennemsnitlige producent ikke er større end forskellen mellem den fjerdedel af producenterne med højest indtjening og den fjerdedel med lavest indtjening. Forbedret management vil således kunne medvirke til at reducere indtjeningstab.

På den baggrund vurderer Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, at der bør indføres krav om, at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen med mulighed for opstaldning i individuelle stier eller i større eller mindre grupper. Med mulighed for opstaldning i individuelle stier vil svineproducenter, der allerede benytter denne produktionsform, herunder til produktion af UK-grise (Englandsgrise), kunne fortsætte produktionen i eksisterende løsdriftssystemer forudsat at krav til areal og gulvudformning er opfyldt.

3.2.3. Ikrafttrædelsestidspunkt og overgangsbestemmelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri noterer sig i lighed med arbejdsgruppen, at kravet om at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen ifølge de beregninger, som Fødevareøkonomisk Institut ved Københavns Universitet (nu Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet) har foretaget til brug for arbejdsgruppens rapport, vil medføre store økonomiske omkostninger for erhvervet, som det er nødvendigt at tage hensyn til ved fastlæggelsen af, hvornår kravet bør træde i kraft.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder dog, at krav om at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen bør træde i kraft tidligere end i 2021 for nybyggerier, som anbefalet af arbejdsgruppen.

Baggrunden herfor er et tungtvejende hensyn til dyrevelfærden, herunder er det af betydning, at svineproducenter ikke vil have mulighed for i en længere periode, som det vil være tilfældet ved ikrafttræden i 2021, at igangsætte byggeri under de gamle regler, for på den måde at udskyde overgangen til løsdrift og dermed omgå hensynet bag de nye regler. På denne baggrund foreslås det, at kravet finder anvendelse fra 1. januar 2015 for nybyggeri, genopførte bygninger og større ombygninger.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at det er hensigtsmæssigt at stille krav om, at ikke kun nybyggerier, men også ombygninger af et vist omfang udløser krav om at søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen skal være løsgående. Derved undgås det, at svineproducenter i strid med intentionen bag lovforslaget kan udskyde en omstilling til løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen i forbindelse med større ombygninger af eksisterende svinestalde.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i denne sammenhæng overvejet, hvordan ”større ombygninger” i praksis kan afgrænses, dvs. hvor omfattende en ombygning – som foretages efter ikrafttrædelsestidspunktet den 1. januar 2015 – skal være for at blive omfattet af kravet om, at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen.

Ministeriet finder, at der ved afgørelsen af, om der foreligger en ”større ombygning” for det første vil skulle lægges afgørende vægt på, om ombygningen forudsætter, at der skal indhentes en miljøgodkendelse, jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Hvis ombygninger, herunder tilbygninger, udføres på baggrund af en miljøgodkendelse vil der være tale om en større ombygning. Ministeriet vil arbejde for, at der etableres en anmelderordning til brug ved opfyldelse af kravet om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen, jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. I henhold til bekendtgørelsen, § 19 c, eksisterer, der allerede en anmelderordning i forhold til opfyldelse af dyrevelfærdsmæssige krav i forhold til den lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte for så vidt angår krav, der er trådt i kraft den 10. april 2011 eller tidligere. Også ombygninger, der sker i henhold til en anmeldelse til kommunen, vil være at betragte som større ombygninger. I andre situationer vil det blive tillagt vægt, om alle dyr i forbindelse med et byggeri naturligt vil skulle tages ud af en bygning eller den del af en bygning, der udgøres af løbe- og kontrolafdelingen, og derpå genindsættes ved byggeriets afslutning. I sådanne tilfælde vil der også være tale om en større ombygning, og byggeriet vil derfor være omfattet af kravene om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen.

Det foreslås, at der for eksisterende bygninger fastsættes en overgangsperiode på 20 år regnet fra forbuddets ikrafttræden den 1. januar 2015, således at kravet om, at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen vil gælde for alle bygninger fra den 1. januar 2035.

Overgangsordningen vil gælde for alle bygninger, der er taget i brug før den 1. januar 2015, medmindre bygningerne undergår en større ombygning.

For bygninger, der er taget i brug før den 1. januar 2015, og som undergår ændringer, herunder større ombygninger, men hvor der inden den 1. januar 2015 er indsendt ansøgning til kommunen

om miljøgodkendelse af staldanlæg til søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen gælder overgangsordningen også. Overgangsordningen gælder også selv om miljøgodkendelse først meddeles efter lovens ikrafttræden såfremt ansøgning er indsendt inden lovens ikrafttræden. Dette indebærer, at i tilfælde af, at der meddeles afslag på en ansøgning om miljøgodkendelse og ved eventuel påklage eller eventuel indbringelse for domstolene af afslaget vil det afgørende være, for at byggeriet vil kunne være omfattet af overgangsordningen, at ansøgning om miljøgodkendelse er indsendt inden lovens ikrafttræden og afslaget omgøres.

Endelig gælder overgangsordningen for nyopførte eller genopførte bygninger til hold af søer og gylte, der opføres på baggrund af enten en miljøgodkendelse, der er meddelt inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2015, eller en miljøgodkendelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015.

I forhold til overgangsordningen og eksisterende bygninger skal der, for at disse kan være omfattet af overgangsordningen, være tale om bygninger, der inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2015 er taget i brug med staldanlæg til søer og gylte i en løbe- og kontrolafdeling. Der vil være tale om fornyet "ibrugtagning" ved indsættelse efter 1. januar 2015 af søer og gylte i en løbe- og kontrolafdeling i en bygning, der tidligere har været anvendt til andet formål. Tilsvarende vil der være tale om fornyet "ibrugtagning", hvis det, i forbindelse med et byggeri, vil være naturligt, at tage alle dyr ud af en bygning eller den del af en bygning, der udgøres af løbe- og kontrolafdelingen, for derefter, at genindsætte dyrene ved byggeriets afslutning. I begge situationer vil byggeriet være omfattet af kravene om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen og dermed ikke være omfattet af overgangsordningen.

I forbindelse med fastsættelse af overgangsordningen for eksisterende byggeri er det endvidere efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering afgørende, at svinestalde, som før lovens ikrafttræden den 1. januar 2015 er opført og indrettet til hold af søer og gylte i systemer med enkeltdyrsbokse i løbe- og kontrolafdelingen, kan anvendes, indtil de er afskrevet og skal fornys. En normal driftsmæssig afskrivningsperiode for svinestalde er på 20-25 år.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget skønnes ikke at medføre administrative konsekvenser af betydning for erhvervslivet. Lovforslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering, som har udtalt, at

Det vurderes, at lovforslaget vil have betydelige økonomiske konsekvenser for erhvervet.

Dette skal tillige ses i lyset af, at kravet om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen vil medføre, at kravene til svineproduktion i Danmark vil overstige kravene i EU (svinedirektivet), hvor der på nuværende tidspunkt (fra 1. januar 2013) kun er krav om løsdrift fra senest 4 uger efter løbning indtil 7 dage før forventet faring.

Fødevarerøkonomisk Institut ved Københavns Universitet (nu Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet) udarbejdede i november 2010 økonomiske analyser til brug for arbejdsgruppen om hold af svin, jf. ovenfor under punkt 3.2.1. Analyserne viste, at et krav om løsgående søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen samt i farestalden vil være forbundet med betydelige økonomiske konsekvenser for erhvervet på både bedrifts- og sektorniveau.

Det skønnes, at initiativet samlet set ved indfasning fra 2015 og over en 20-årig periode på sektorniveau vil medføre et årligt gennemsnitligt indtjeningstab på 314 mio. kr.

Det bemærkes, at Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet pr. 1. februar 2013 har foretaget en fornyet vurdering af gyldigheden af de i arbejdsgruppen om hold af svin indeholdte konklusioner for så vidt angår de økonomiske analyser ved overgang til løsdrift i løbeafdelingen i smågriseproduktionen. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi vurderer, at konklusionerne fortsat er gældende, og at de ovenfor beskrevne konsekvenser fortsat er de samme.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Det skønnes, at det ikke kan udelukkes, at lovforslaget vil kunne indebære miljømæssige konsekvenser af et vist omfang. Eksisterende staldanlæg til søer og gylte i løbe- og kontrolafdelinger er indrettet forskelligt, herunder i forhold til udformning af gulve og gyllesystemer. Omfanget af eventuelle miljømæssige konsekvenser vil afhænge af de ændringer, der vil skulle foretages i eksisterende staldanlæg for at opfylde det nye krav om løsdrift samt af indretningen af staldanlæg i nyopførte bygninger. Hvis svineproducenter vælger at bruge dybstrølesystemer, vil dette kunne øge ammoniakfordampningen samt resultere i en mindre udnyttelse af husdyrgødningen. Der er således risiko for et øget ammoniaktab afhængig af de konkrete forhold - dog vil forøgelsen i visse situationer være marginal.

8. Forholdet til EU-retten

I 1991 blev Rådets direktiv 91/630/EØF af 19. november 1991 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin vedtaget (svinedirektivet). Direktivet indeholder mindstekrav for svin, der holdes indelukket med henblik på avl og opfødning. Direktivet er udtryk for en minimumsharmonisering af området. De enkelte EU lande har således mulighed for at fastsætte videregående regler til beskyttelse af svins velfærd end reglerne i direktivet.

Direktiv 91/630/EØF blev ændret ved Rådets direktiv 2001/88/EF af 23. oktober 2001. Ændringerne vedrører hovedsageligt en række krav til forbedring af velfærden for søer, herunder bl.a. krav om løsdrift fra senest 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faretidspunkt (krav om løsdrift i drægtighedsstalden). Dette krav er gældende for alle bedrifter i Danmark fra den 1. januar 2013.

Kravet om løsdrift i drægtighedsstalden var på tidspunktet for ændringen af direktivet, jf. ovenfor, allerede gældende i Danmark, men med en overgangsordning frem til 1. januar 2014. Denne dato blev senere ændret til 1. januar 2013 i overensstemmelse med direktivet.

Direktiv 91/630/EØF blev endvidere ændret ved Kommissionens direktiv 2001/93/EF af 9. november 2001. Direktivet er konsolideret ved Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin.

Idet EU direktivet er et minimumsdirektiv kan medlemslandene fastsætte strengere nationale krav. Fastsættelse af krav om at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen udgør videregående regler til beskyttelse af svins velfærd end reglerne i direktivet.

9. Høring

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende institutioner og organisationer m.v.:
 (til indføjeelse senere når forslaget har været sendt i høring).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindre udgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet		Betydelige økonomiske konsekvenser Ingen administrative konsekvenser af betydning
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Det kan ikke udelukkes, at der kan være tale om miljømæssige konsekvenser af et vist omfang i form af risiko for øget ammoniakfordampning.
Forholdet til EU-retten	I forhold til Rådets direktiv 2008/120/EF om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave), der er et minimusharmoniseringsdirektiv, er der tale om fastsættelse af et højere beskyttelsesniveau i forhold til beskyttelse af svins velfærd end reglerne i direktivet.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås at ændre titlen på lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte til: ”Lov om indendørs hold af gylte, goldsøer og drægtige søer.”

Lovforslaget indebærer, at der i loven indføres regler om hold af søer og gylte i perioden fra fravæning – for gyltes vedkommende fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning – til 4 uger efter løbning (forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen). Når dyrene indsættes i løbe- og kontrolafdelingen, er de ikke drægtige, og det er på den baggrund, at lovens nuværende titel foreslås ændret.

Til nr. 2

Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte indeholder visse bestemmelser, som gennemfører dele af Rådets direktiv 2008/120/EF om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin. Det nævnte direktiv er en kodifikation af Rådets direktiv 91/630/EØF af 19. november 1991 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin og tre senere ændringsretsakter. Der foreslås indsat en fodnote herom til lovens titel.

Det bemærkes, at der ikke med dette lovforslag gennemføres nye direktivbestemmelser i dansk ret. Den foreslåede fodnote har alene til formål at oplyse, at lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte allerede indeholder bestemmelser, som gennemfører dele af det nævnte direktiv. Det bemærkes i den forbindelse, at der som følge af EU-domstolens seneste praksis skal indsættes notehenvvisninger i nationale forskrifter, der gennemfører direktiver, selv i tilfælde, hvor der foreligger overensstemmelse mellem direktivet og de pågældende nationale forskrifter (normharmonikonstatering).

Til nr. 3

Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 1, idet der foreslås indført bestemmelser i loven om søer og gylte, der ikke er drægtige, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 4

Loven finder efter de foreslåede ændringer anvendelse på både goldsøer og drægtige søer. Det foreslås derfor, at der indføres definitioner på henholdsvis goldsøer og drægtige søer.

Til nr. 5

Henvisningen til De Europæiske Fællesskaber i lovens § 3 foreslås ændret til en henvisning til Den Europæiske Union. Den foreslåede ændring er en konsekvens af Lissabontraktatens ikrafttræden.

Til nr. 6

Det foreslås, at søer i perioden fra fravæning og indtil 4 uger efter løbning skal være løsgående i individuelle stier eller i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper, og at det samme skal gælde for gylte i perioden fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil 4 uger efter løbning (forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen).

Forslaget vil medføre, at der kommer til at gælde et forbud mod fiksering af søer og gylte i de angivne perioder på samme måde som der efter de gældende regler gælder et forbud mod fiksering af søer og gylte i perioden fra senest 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring.

På grund af variationer mellem de enkelte svineproducenters driftssystemer er det fundet mest hensigtsmæssigt at afgrænse den periode, hvor det kræves, at søer og gylte holdes i individuelle stier eller i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper, som en tidsmæssigt bestemt del af

søernes og gyltenes produktionscyklus og ikke som den tid, de opholder sig i nærmere angivne stalde eller staldafsnit.

For søers vedkommende foreslås den periode, hvor de efter lovforslaget som noget nyt skal holdes løsgående i løbe- og kontrolafdelingen, således afgrænset til perioden fra fravæning og indtil 4 uger efter løbning, hvilket er i overensstemmelse med arbejdsgruppen om hold af svins anbefaling om forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen. For gyltes vedkommende må der efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri opfattelse gælde en anden afgrænsning, da gylte er hundyr, som endnu ikke har faret, og som derfor heller ikke har fravænnede pattegrise. På den baggrund foreslås det nye krav for gyltes vedkommende afgrænset i lovteksten således, at kravet begynder at finde anvendelse på det tidspunkt, hvor gylten indsættes i stalde eller staldafsnit (løbe- og kontrolafdelingen) med henblik på løbning.

Enkelte dyr, som er aggressive, er blevet angrebet af andre svin eller er syge eller skadede vil – ved opstaldning i grupper – fortsat kunne flyttes til individuelle stier eller aflastningsstier. Med den foreslåede bestemmelse vil sådanne dyr også fortsat midlertidigt kunne opstaldes i aflastningsstier eller individuelle stier.

Nærmere krav til indretningen og anvendelsen af individuelle stier og aflastningsstier følger af lovens § 7 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

Det foreslås endvidere, at goldsøer i højst tre dage i den egentlige brunstperiode kan opstaldes i enkeltbokse såfremt det vurderes, at dyret på grund af sin adfærd kan skade sig selv eller andre dyr. Ved opstaldning i enkeltbokse i disse få dage skal kravene i lovens § 7 til enkeltbokse være opfyldt, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

Den egentlige brunst optræder typisk mellem dag 4-6 efter fravæning. Søerne er i denne periode motiverede for social aktivitet i form af fx flankepuf og opspring på andre søer, og det antages, at fiksering, der hindrer denne adfærd, kan resultere i stress og frustration. Denne brunstaktivitet med flankepuf og hyppige opspring på andre søer kan imidlertid også give anledning til alvorlige skader, især benskadninger. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at tillade, at søer kan holdes opstaldet i enkeltbokse i højst tre dage i den egentlige brunst. Hensynet til at undgå alvorlige skader er således vurderet som væsentligt i forhold til søernes motivation for social aktivitet.

For så vidt angår ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser for kravet om at søer og gylte skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen henvises til afsnit 3.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til lovforslagets § 2.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 6, idet det foreslås, at de eksisterende arealkrav for søer i lovens § 6, stk. 1, også skal gælde for søer i løbe- og kontrolafdelingen.

Til nr. 8

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 6, idet det foreslås, at de eksisterende arealkrav for gylte i lovens § 6, stk. 2, også skal gælde for gylte i løbe- og kontrolafdelingen.

Til nr. 9

Bestemmelsen i den nugældende § 6, stk. 3, foreslås ophævet og to nye bestemmelser foreslås indsat i stedet som stk. 3 og stk. 4.

Med § 6, stk. 3, foreslås, at det arealkrav, der allerede gælder i den eksisterende lov når drægtige søer og gylte opstaldes i individuelle stier, udvides til også at gælde når søer og gylte opstaldes i individuelle stier i løbe- og kontrolafdelingen, jf. § 5, stk. 1, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Med § 6, stk. 4, foreslås det eksisterende krav i den hidtil gældende § 6, stk. 3 om, at i løsdriftssystemer til søer og gylte må den enkle sti på intet sted må være smallere end 3 m videreført. Der foreslås dog samtidig indført et lempeligere krav for gylte. Fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil fire uger efter løbning er det almindeligt at holde gylte i så små grupper, at det ikke skønnes nødvendigt med et krav om minimum 3 m. De 2,4 m svarer til, hvad der efter Rådets direktiv 2008/120/EF om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin gælder, når dyr fra fire uger efter løbning holdes i flokke på færre end seks dyr, jf. artikel 3, stk. 3 i direktivet.

Til nr. 10

Efter § 7 i lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte skal der, hvor drægtige søer og gylte holdes i enkeltdyrsbokse i de første 4 uger efter løbning, være mindst 90 cm fast gulv målt fra krybbens bagkant. Endvidere skal boksene være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.

Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 295 af 30. april 2003, hvorved det blev præciseret, at bestemmelsen finder anvendelse på de enkeltdyrsbokse, hvor drægtige søer og gylte kan holdes i de første fire uger efter løbning.

Bestemmelsen foreslås ændret som følge af, at der foreslås indført en mulighed for, at goldsøer opstaldet i grupper kan holdes i enkeltdyrsbokse i højst tre dage i den egentlige brunstperiode, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Den nugældende bestemmelse i § 7 foreslås ophævet fra den 1. januar 2035, hvor kravet om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen foreslås at skulle gælde for alle bedrifter. Bestemmelsen i den nugældende § 7 foreslås således fortsat at skulle være gældende frem til den 1. januar 2035 for eksisterende bygninger, jf. lovforslagets § 2, stk. 4.

Til nr. 11

Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 12

Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte indeholder i § 8 et krav om, at der for drægtige søer og gylte i løsdriftssystemer skal være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, hvorved dyrenes kropstemperatur kan reguleres.

Kravet bygger ikke på en international forpligtelse, men har indgået i loven, siden den blev vedtaget i sin oprindelige skikkelse i 1998, på grundlag af en anbefaling fra den daværende arbejdsgruppe om hold af svin. Bestemmelsen har til formål at sikre, at svin får mulighed for at få kroppen afkølet, når det er varmt eller efter fysisk aktivitet. Baggrunden for kravet er, at svin ikke har svedkirtler på kroppen og derfor ikke kan svede over hele kroppen som f.eks. mennesker.

Som følge af, at der med lovforslaget foreslås indført krav om, at søer og gylte skal være løsgående i en del af produktionscyklussen, hvor søerne og gyltene ikke er drægtige, foreslås bestemmelsens anvendelsesområde udvidet derved, at betingelsen om, at der skal være tale om drægtige dyr, udgår. Kravet om overbrusningsanlæg eller anden tilsvarende anordning vil herefter gælde for alle søer og gylte inden for lovens anvendelsesområde.

Det bemærkes i den forbindelse, at der efter § 4 i lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin også gælder et krav om overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, der skal bruges til at regulere dyrenes kropstemperatur, i stier til smågrise over 20 kg, avls- og slagtesvin.

Til nr. 13

Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte indeholder i § 9 et krav om, at drægtige søer og gylte skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde rode- og beskæftigelsesmateriale. Denne bestemmelse finder allerede tilsvarende anvendelse for ikke drægtige søer og gylte, jf. § 20, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin (med senere ændringer).

Det foreslås, at bestemmelsen i lovens § 9 udvides til også at omfatte ikke drægtige søer og gylte, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1. Indføjes kravet i lovens § 9 vil § 20, stk. 2 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin skulle ophæves som en konsekvensændring.

Til nr. 14

Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte indeholder i § 9 a et krav om, at drægtige søer og gylte skal have adgang til en tilstrækkelig mængde fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedsfornemmelse og opfylde dyrenes behov for at tygge. Det fremgår allerede af § 21 i bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, at tilsvarende gælder for søer fra fravæning og til løbning (goldsøer). I henhold til Rådets direktiv 2008/120/EF gælder kravet kun for goldsøer og drægtige søer, jf. artikel 3, stk. 7 i direktivet. Gylte før løbning er således ikke omfattet af kravet.

Det foreslås, at bestemmelsen i lovens § 9 a udvides til også at omfatte ikke drægtige søer. Indføjes kravet i lovens § 9 a vil § 21 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin skulle ophæves som en konsekvensændring.

Til § 2

Det foreslås, at loven med de undtagelser, der følger af bestemmelsens stk. 2, 3 og 4, træder i kraft den 1. januar 2015. Dette indebærer, at kravet om at søer i perioden fra fravæning og indtil 4 uger efter løbning og at gylte i perioden fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil 4 uger efter løbning skal holdes løsgående i individuelle stier eller i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper (forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen) vil gælde fra den 1. januar 2015 for nybyggeri, genopførte bygninger og større ombygninger.

I *stk. 2* foreslås, at lovens § 1, nr. 2 og nr. 5 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Den foreslåede fodnote i lovens § 1, nr. 2 har alene til formål at oplyse, at lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte allerede indeholder bestemmelser, som gennemfører dele af Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin, og den foreslåede ændring i lovens § 1, nr. 5 er en konsekvens af Lissabontraktatens ikrafttræden. Der henvises endvidere til bemærkningerne ovenfor ad lovforslagets § 1, nr. 2 og nr. 5.

I *stk. 3, nr. 1*, foreslås fastsat en 20-årig overgangsperiode for eksisterende bygninger, der inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2015, er taget i brug til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer i en løbe- og kontrolafdeling. Overgangsperioden regnes fra kravets ikrafttræden den 1. januar 2015, jf. stk. 1. Overgangsordningen indebærer, at det nye krav om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen først skal være opfyldt den 1. januar 2035 for disse bygninger, medmindre, at en bygning undergår en større ombygning. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.3, med hensyn til hvad der skal forstås ved "større ombygning".

I *stk. 3, nr. 2* foreslås fastsat en 20 årig overgangsperiode for eksisterende bygninger, der inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2013 er taget i brug til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer i en løbe- og kontrolafdeling, og som undergår ændringer, herunder tilbygninger, forudsat, at ændringerne sker på baggrund af enten en miljøgodkendelse, der er meddelt før lovens ikrafttræden den 1. januar 2015, eller en miljøgodkendelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015,

Endelig foreslås det i *stk. 3, nr. 3*, at for nyopførte eller genopførte bygninger til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, der opføres på baggrund af enten en miljøgodkendelse, der er meddelt før lovens ikrafttræden den 1. januar 2015, eller en miljøgodkendelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015, skal kravet om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen først være opfyldt den 1. januar 2035.

Med overgangsbestemmelserne i *stk. 3* tages der højde for, at allerede planlagte byggerier, herunder større ombygninger, hvor ansøgning til kommunen er indsendt inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2015 eller hvor miljøgodkendelse er opnået inden 1. januar 2015, kan gennemføres som planlagt og uden at svineproducenten fx skal afholde yderligere omkostninger til fornyet projektering, udfærdigelse af ansøgninger m.m.

Overgangsordningerne omfattet af *stk. 3, nr. 2 og nr. 3* indebærer, at for eksisterende bygninger, der undergår mindre ombygninger, skal det nye krav om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen først være opfyldt den 1. januar 2035.

I *stk. 4* foreslås, at §§ 7 og 10 i den eksisterende lov finder anvendelse indtil den 1. januar 2035.

Bestemmelsen i § 7 i den eksisterende lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 8. marts 2013, vil således finde anvendelse i overgangsperioden for bygninger, der er omfattet af de i *stk. 3, nr. 1-3* foreslåede overgangsordninger. Den 1. januar 2035 forudsættes alle søer og gylte at være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen hvorved kravene til enkeltdyrsbokse i den pågældende periode vil have mistet deres betydning.

Strafbestemmelsen i § 10 i den eksisterende lov vil tilsvarende finde anvendelse i den ovennævnte overgangsperiode.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.3.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde og indebærer, at loven ikke gælder – og heller ikke kan sættes i kraft ved kongelig anordning – for Grønland og Færøerne. Det skyldes, at dyrevelfærd i begge disse dele af riget er et hjemmestyreanliggende.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte</p> <p>§ 1. Reglerne i denne lov finder anvendelse på bedrifter med drægtige søer og gylte, der holdes indendørs til landbrugsmæssigt formål.</p> <p>§ 2. Ved so forstås et hundyr efter første faring. Stk. 2. Ved gylt forstås et hundyr efter</p>	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:</p> <p>1. Lovens <i>titel</i> affattes således: ”Lov om indendørs hold af gylte, goldsøer og drægtige søer”.</p> <p>2. Som <i>fodnote</i> til lovens titel indsættes: ”1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave), EU-tidende 2009, nr. L 47, side 5.”</p> <p>3. I §§ 1,3 og 4 ændres ”drægtige søer og gylte” til: ”gylte, goldsøer og drægtige søer”.</p> <p>4. I § 2 indsættes som <i>stk. 3 og 4</i>: ”<i>Stk. 3.</i> Ved goldso forstås en so fra fravæning og indtil løbning.</p>

<p>kønsmodning og inden faring.</p> <p>§ 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri¹⁾ kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse af De Europæiske Fællesskabers direktiver om forsvarlig behandling af drægtige søer og gylte og om beskyttelse af disse dyrs velfærd.</p> <p>§ 4. Reglerne i dyreværnsloven og i forskrifter, der udfærdiges med hjemmel i dyreværnsloven, finder desuden anvendelse på indendørs hold af drægtige søer og gylte.</p> <p>§ 5. Søer og gylte skal senest 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Enkelte dyr, som er aggressive, er blevet angrebet af andre svin eller er syge eller skadede, kan dog opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller aflastningsstier.</p> <p>§ 6. Når søer holdes i løsdriftssystemer, skal følgende arealkrav med hensyn til frit tilgængeligt stiareal være opfyldt: 1) Hvis der holdes til og med 17 søer, skal der for de a) første 4 søer være mindst 2,80 m² pr. so, c) næstfølgende 6 søer være mindst 2,20 m² pr. so og</p>	<p><i>Stk. 4.</i> Ved drægtig so forstås en so fra løbning og indtil faring.”</p> <p>5. I § 3 ændres ”De Europæiske Fællesskabers” til: ”Den Europæiske Unions”.</p> <p>6. I § 5 indsættes som nyt <i>stk. 1</i>: ”<i>Stk. 1.</i> Søer skal i perioden fra fravænning og indtil 4 uger efter løbning samt gylte i perioden fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil 4 uger efter løbning, være løsgående i enten individuelle stier eller i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Hvis dyrene er opstaldet i grupper, kan enkelte dyr, som er aggressive, er blevet angrebet af andre svin eller er syge eller skadede, dog opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller aflastningsstier. Hvis goldsøer er opstaldet i grupper kan goldsøer i højst tre dage i den egentlige brunstperiode opstaldes i enkeltdyrsboks, jf. § 7, såfremt det vurderes, at dyret på grund af sin adfærd kan skade sig selv eller andre dyr.” § 5, stk. 1 bliver herefter § 5, stk. 2.</p> <p>7. I § 6, stk. 1, indsættes efter ”Når søer holdes i løsdriftssystemer”: ”, jf. § 5, stk. 1 og stk. 2”.</p>
--	--

<p>d) efterfølgende 7 søer være mindst 2,00 m² pr. so.</p> <p>2) Hvis der holdes mellem 18 og 39 søer, skal der være mindst 2,25 m² pr. so.</p> <p>3) Hvis der holdes 40 eller flere søer, skal der være mindst 2,025 m² pr. so.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Når gylte holdes i løsdriftssystemer, skal følgende arealkrav med hensyn til frit tilgængeligt stiareal være opfyldt:</p> <p>1) For de første 10 gylte skal der være mindst 1,90 m² pr. gylt.</p> <p>2) For de næstfølgende 10 gylte skal der være mindst 1,70 m² pr. gylt.</p> <p>3) For hver yderligere gylt skal der være mindst 1,50 m² pr. gylt.</p> <p><i>Stk. 3.</i> I løsdriftssystemer må den enkelte sti ikke på noget sted være smallere end 3 m.</p> <p>§ 7. Hvor drægtige søer og gylte holdes i enkeltdyrsbokse i de første fire uger efter løbning, skal der være mindst 90 cm fast gulv målt fra krybbens bagkant. Boksene skal være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.</p> <p>§ 7 a. Hvis drægtige søer og gylte holdes i individuelle stier eller aflastningsstier, jf. § 5, 2. pkt., skal der være mindst 2,8 m² frit tilgængeligt stiareal pr. dyr, dog skal der i den enkelte sti være mindst 3,5 m² frit tilgængeligt stiareal. I en aflastningssti må der anbringes indtil tre dyr. Hver individuel sti eller aflastningssti skal være udformet således, at hvert dyr let kan vende sig, hvis dette ikke er i modstrid med specifik veterinærrådgivning.</p> <p><i>Stk. 2.</i> I de stier, som er nævnt i stk. 1, og i de løsdriftssystemer, som er nævnt i § 6, skal</p>	<p>8. I § 6, <i>stk. 2</i>, indsættes efter ”Når gylte holdes i løsdriftssystemer”: ”, jf. § 5, stk. 1 og stk. 2”.</p> <p>9. § 6 <i>stk. 3</i>, ophæves og i stedet indsættes: ”<i>Stk. 3.</i> Når søer og gylte holdes i individuelle stier, jf. § 5, stk. 1, 1. pkt. skal kravene til stiareal i § 7 a være opfyldt. <i>Stk. 4.</i> I løsdriftssystemer må den enkelte sti ikke på noget sted være smallere end 3 m. Dog kan gylte, der inden løbning holdes i grupper på færre end seks dyr, holdes i løsdriftssystemer med stier, der ikke på noget sted er smallere end 2,4 m.”</p> <p>10. I § 7 ændres ”Hvor drægtige søer og gylte holdes i enkeltdyrsbokse i de første fire uger efter løbning” til ”Hvor goldsøer holdes i enkeltdyrsbokse, jf. § 5, stk. 1, 3. pkt.,”.</p> <p>11. I § 7 a, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres ”drægtige søer og gylte” til: ”gylte, goldsøer og drægtige søer” og ”§ 5, 2. pkt.” ændres til ”§ 5, stk. 1, 2. pkt. og § 5, stk. 2, 2. pkt.”.</p>
--	---

<p>mindst 1,3 m² pr. so og 0,95 m² pr. gylte være et sammenhængende areal med fast eller drænet gulv eller en kombination heraf og med strøelse.</p> <p>§ 8. For drægtige søer og gylte i løsdriftssystemer skal der være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, hvorved dyrenes kropstemperatur kan reguleres.</p> <p>§ 9. Drægtige søer og gylte skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.</p> <p>§ 9 a. Drægtige søer og gylte skal have adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedfølelse og opfylde deres behov for at tygge.</p>	<p>12. I § 8 ændres "drægtige søer og gylte" til: "gylte, goldsøer og drægtige søer".</p> <p>13. I § 9 ændres "Drægtige søer og gylte" til: "Gylte, goldsøer og drægtige søer".</p> <p>14. I § 9a ændres "Drægtige søer og gylte" til: "Goldsøer, drægtige søer og drægtige gylte".</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p><i>Stk. 1.</i> Loven træder i kraft den 1. januar 2015.</p> <p><i>Stk. 2.</i> § 1, nr. 2 og 5, træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.</p> <p><i>Stk. 3.</i> De krav, der følger af § 5, stk. 1 og § 8 i lov om hold af drægtige søer og gylte, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6 og nr. 12, skal senest den 1. januar 2035 være opfyldt for:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bygninger, der inden den 1. januar 2015 er taget i brug til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, medmindre bygningerne undergår en større ombygning, jf. dog nr. 2 og nr. 3, 2) bygninger, der inden den 1. januar 2015 er taget i brug til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, og som undergår ændringer, herunder tilbygninger, der sker på baggrund

	<p>af enten en miljøgodkendelse, der er meddelt før den 1. januar 2015, eller en miljøgodkendelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015, eller</p> <p>3) nyopførte eller genopførte bygninger til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, der opføres på baggrund af enten en miljøgodkendelse, der er meddelt før den 1. januar 2015, eller en miljøgodkendelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Bestemmelserne i §§ 7 og 10 i lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 8. marts 2013 finder anvendelse på de i stk. 3, nr. 1-3 nævnte bygninger i perioden indtil den 1. januar 2035.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland</p>